

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/84/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415010081
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1415010081.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov JUDr. Tibora Kubíka a JUDr. Petra Šamka, v trestnej veci obžalovanej P. Z. E., pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. a iné, o sťažnosti okresnej prokurátorky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 14.03.2016 sp. zn. 2T/28/2015, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. septembra 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 193 od. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť okresnej prokurátorky sa zamietá.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Bratislava IV z 14.03.2016 sp. zn. 2T/28/2015 bolo rozhodnuté tak, že podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestná vec sp. zn. 2T/28/2015 vedená proti obžalovanej P. Z. E., pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mala dopustiť tak, že

dňa 15. septembra 2014 v čase okolo 15:00 hod. bez súhlasu a vedomia poškodenej P. Z. v rozpore s nájomnou zmluvou zo dňa 25. apríla 2014 pomocou vlastných kľúčov otvorila vchodové dvere svojho bytu č. 61 na šiestom poschodí, bytový dom, súpisné číslo XXXX, na ulici K. č. XX, C., vošla do bytu, kde zotrvala presne nezistenú dobu, pričom po odchode z bytu vymenila zámky na vchodových dverách a byt odmietla sprístupniť poškodenej, čím poškodenej zamedzila byt riadne užívať a zamedzila poškodenej aj prístup k jej veciam a k veciam jej syna, ktoré boli v tom čase uložené v predmetom byte, hoci dňa 25. apríla 2014 na dobu od 1. mája 2014 do 30. apríla 2015 a poškodená byt riadne obývala spoločne so svojim synom a dvoma psami a obvinená mala záujem predmetný byt napriek nájomnej zmluve uzatvorenej s poškodenou prenajať iným osobám, preto v predmetnom byte veci patriace poškodenej a jej synovi (oblečenie, notebook, bicykel a podobne) z celého bytu zhromaždila do jednej miestnosti a uložila ich do postele, pričom dňa 30. Septembra 2014 okolo 19:00 hod. obvinená opätovne vošla do bytu aj s novými záujemcami o prenájom bytu a spoločne vykonali prehliadku celého bytu s možnosťou hneď sa nasťahovať,

sa postupuje Okresnému úradu Bratislava, pretože nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by sa mal prejednať ako priestupok.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená P. Z. odkázaná so svojim nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala sťažnosť okresná prokurátorka. V písomných dôvodoch podanej sťažnosti sa domáhala, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Sťažovateľka ďalej uviedla, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd poukázal na to, že nie je možný jednočinný súbeh trestných činov

porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. a neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák. S týmto vysloveným názorom okresného súdu sa okresná prokurátorka nestotožnila, pretože k otázke možného jednočinného súbehu týchto trestných činov existujú v odbornej literatúre dva rôzne názory (jednočinný súbeh nie je možný - X. K. a kol. Trestný zákon, stručný komentár, C., P. G., str. 466 a jednočinný súbeh je možný - G. C. a kol. Trestný zákon, Komentár - II. diel, 1. vydanie, Praha, C. H. Beck 2011, str. 511, resp. český judikát RČ 57/2001-II). Sťažovateľka konštatovala, že sama si osvojila ten názor, že jednočinný súbeh je možný. Neexistuje totiž v danej trestnej veci žiadny dôvod, ktorý by právna teória považovala za dôvod vylúčenia jednočinného súbehu - nejde o zdanlivú konkurenciu trestných činov, nejde medzi týmto trestnými činmi o pomer špeciality a ani o pomer subsidiarity, resp. nejde ani o tzv. faktickú konzumpciu. Uvedené ustanovenia chránia dva rozdielne objekty, na jednej strane súkromie a domovú slobodu so zaradením do druhej hlavy osobitnej časti Trestného zákona ako trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti, na strane druhej vlastnícke právo so zaradením do štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona ako trestné činy proti majetku. Z toho teda vyplýva, že jednočinný súbeh obidvoch vyššie uvedených trestných činov je možný. Sťažovateľka dala do pozornosti krajskému súdu aj to, že v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia sa argumentuje tým, že obžalovaná nekonala protiprávne. Zároveň sa tu konštatuje, že obžalovaná nemala takto postupovať. Podľa názoru okresnej prokurátorky tieto závery prvostupňového súdu si navzájom odporujú, keď na jednej strane sa konštatuje, že obžalovaná tak nemala postupovať (súd uznáva, že obžalovaná konala protiprávne) a na strane druhej sa uvádza, že do bytu vnikla oprávnené. Sťažovateľka vyslovila presvedčenie, že konanie obžalovanej napĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty tak prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák., ako aj zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obžalovaná vstúpila do bytu bez súhlasu a vedomia poškodenej, dokonca vymenila zámky bez súhlasu a vedomia poškodenej a to v čase, kedy bola medzi nimi uzavretá platná nájomná zmluva. Obžalovaná mala právo vojsť do bytu v zmysle nájomnej zmluvy len za účelom vykonania kontroly predmetu nájmu, vo vopred oznámenom čase a len v prítomnosti nájomcu, prípadne ak odôvodnene hrozilo vznik škody, najmä havarijný stav a súhlas nájomcu nemohla objektívne získať. Jej vstup do bytu, či už 15.09.2014, alebo 30.09.2014 bol neoprávnený v rozpore s platne uzavretou nájomnou zmluvou. Zo spisu vyplynulo, že dňa 15.09.2014, ako aj dňa 30.09.2014 vošla obžalovaná do bytu za iným účelom (podľa tvrdenia obžalovanej, išlo o ohliadku bytu s „realitárom“). Okresná prokurátorka tiež zdôraznila, že oprávnený užívateľ bytu je chránený pred neoprávnenými zásahmi do svojho súkromia a do práva na užívanie bytu voči komukoľvek, a to aj voči samotnému vlastníkovi tohto bytu. Vlastník bytu sa totiž uzavretím platnej nájomnej zmluvy vzdal práva na užívanie svojho vlastníctva (bytu) v prospech nájomcu. V nájomnej zmluve si obžalovaná s poškodenou dohodli presný mechanizmus a spôsob vstupu obžalovanej (ako vlastníčky bytu) do predmetného bytu, ktorá obžalovaná porušila. Obžalovaná sa nemôže brániť ani tým, že nájomnú zmluvu uzavrela iba s poškodenou a teda v byte má právo bývať (zdržiavať sa) iba poškodená. Byty vo všeobecnosti totiž slúžia na naplnenie potrieb osôb a ich rodín spojených s bývaním, je teda samozrejme a legitímne, že osoba ktorá berie byt do nájmu, i keď podpisuje nájomnú zmluvu sama, tak má právo daný byt užívať pre potreby tak svoje, ako aj svojej rodiny. S užívaním bytu je teda legitímne spojené nielen bývanie na byte nájomníčky (poškodenej), ale aj jej syna, či prijímanie návštev na tomto byte (svedok C.). Konanie obžalovanej je o to závažnejšie, že obžalovaná vedela, že poškodená nemá kde bývať (má rozostavaný rodinný dom), všetky súkromné a pracovné veci poškodenej i jej syna boli uskladnené v prenajatom byte a obžalovaná im neumožnila si veci vyzdvihnúť. Z konania obžalovanej, ako aj zo všetkých okolností prípadu a spôsobeného následku na právach poškodenej vyplýva, že závažnosť konania obžalovanej je vyššia ako nepatrná.

Obžalovaná P. Z. E. sa ku sťažnosti okresnej prokurátorky vyjadrila osobitným písomným podaním. V tomto podaní sa nestotožnila s argumentmi sťažovateľky. Poukázala na skutočnosť, že v jej byte sa zdržiaval plnoletý a dokonca nezamestnaný R. Z. a ten sa nezákonne obohacoval o nájomné, o výdavky za energie a za vynakladanú údržbu bytu. V jej byte býval aj G. C., od ktorého P. Z. inkasovala peniaze za nájom. Rovnako aj táto osoba užívala byt a využívala energie. V jej byte bývalo dokonca šesť osôb, čo potvrdilo aj spoločenstvo vlastníkov bytov. Obžalovaná ďalej zdôraznila, že ona nevnikla do svojho bytu neohlásene, poškodenej vopred oznámila, že príde s klientom v prítomnosti zástupcu realitnej kancelárie. Poškodená Z. dávala opakovane a viacnásobne výpoveď z nájmu a opakovane aj menila termíny odchodu. Z. už od 23. mája 2014 nemala v byte čo robiť a mala byť odsťahovaná, inak jej hrozila pokuta 33,- eur za každý deň z omeškania sa s vystávaním. Z. sa mala vystávanie nielen podľa nájomnej zmluvy, ale aj podľa výpovede, ktorú nerešpektovala a hodila ju o zem. Záverom

obžalovaná uviedla, že od 23.05.2014 do 08.12.2014 teda 199 dní sa P. Z. omeškala s vystaňovaním a to znamená, že mala zaplatiť pokutu vo výške 6.567,- eur, plus 49,86 eur za elektrinu a pokutu 1.000,- eur (podľa článku V. bod 5.1. nájomnej zmluvy), t. j. spolu má zaplatiť 7.616,86 eur.

Krajský súd v Bratislave ako nadriadený orgán podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľka podala sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť okresnej prokurátorky nie je dôvodná. Pre úplnosť treba dodať, že sťažnostný súd sa nestotožnil so všetkými závermi samosudkyne okresného súdu, uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Bratislave po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že dôkazy v posudzovanej veci boli na hlavnom pojednávaní vykonané v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, rovnako okresný súd správne uzavrel, že žalovaný skutok sa síce stal, tohto sa dopustila obžalovaná P. Z. E., avšak na strane druhej nešlo o trestný čin, ale žalovaný skutok (čin) by sa mal prejednať ako priestupok. Okresný súd preto nepochybil, keď predmetnú trestnú vec podľa § 280 ods. 2 Tr. por. postúpil príslušnému orgánu, ktorý prejednáva priestupky.

Prvostupňovému súdu treba vytknúť iba nedôslednosť v tom, keď v odôvodnení napadnutého uznesenia pri hodnotení vykonaných dôkazov vôbec neskúmal, či v posudzovanej veci boli alebo neboli splnené podmienky upravené v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého, nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohŕtuku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Formálne chápanie kategórie trestných činov má v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. zakotvenú výnimku. Táto výnimka sa dá chápať dvoma spôsobmi. Podľa prvého je vyjadrená v § 8 Tr. zák. v poslednej alinei slovami „ak tento zákon neustanovuje inak“. Práve § 10 ods. 2 Tr. zák. je v priamej nadväznosti na túto alineu a zavádza do formálneho chápania trestného činu možnosť uplatnenia tzv. materiálneho korektívu. Pri tomto poňatí materiálny korektív znamená, že prečin má len formálne znaky, teda znaky skutkovej podstaty trestného činu, avšak na korekciu prílišnej tvrdosti tohto postupu môžu byť v konkrétnom prípade použité určité materiálne kritériá, ktoré, keď sú závažné, a zistí sa nízka závažnosť prečinu, spôsobujú, že konkrétny čin nie je prečinom. Druhý spôsob považuje § 10 ods. 2 Tr. zák. za materiálny znak prečinu, za jeden zo zákonných znakov trestného činu (avšak výlučne prečinu) uvedeného v § 8 Tr. zák. Nech už zvolíme ktorýkoľvek z týchto teoretických prístupov, praktické dôsledky tohto ustanovenia sú rovnaké. Ak je závažnosť činu vykazujúceho formálne znaky (znaky skutkovej podstaty) prečinu nepatrná, nejde o prečin. Obligatórne, teda závažnosť prečinu musí byť zvažovaná pri rozhodovaní o každom čine vykazujúcom formálne znaky prečinu.

Pri určení závažnosť prečinu ako merateľného kritéria materiálneho znaku (materiálneho korektívu) je potrebné si uvedomiť, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednotlivom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, s ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi, rôzny. Materiálny znak (materiálny korektív) je určený spôsob vykonania činu a jeho následkom, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, mierou zavinenia páchatel'a a pohŕtkou páchatel'a.

Z uvedeného teda vyplýva, že tento stupeň závažnosti nemožno konkrétne vyjadriť a je len na zvážení príslušného orgánu činného v trestnom konaní a súdu, ako všetky tieto taxatívne vymedzené okolnosti vymedzujúce závažnosť prečinu bude posudzovať a či teda na základe materiálneho znaku (materiálneho korektívu) uzná, či ide o prečin, alebo nie. V prípade pozitívneho vyhodnotenia uvedených kritérií a konštatovania, že vzhľadom na spôsob vykonania činu, následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohŕtuku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná, nejde teda o prečin, čin súdne trestný, a môže byť vyhodnotený ako priestupok, resp. iný administratívno-právny delikt a takto aj kvalifikovaný a naďalej riešený.

Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 25.04.2014 bola uzatvorená nájomná zmluva medzi prenajímateľom - obžalovanou a nájomcom - poškodenou. Predmetom nájomnej zmluvy bol jednoizbový byt s príslušenstvom, ktorý sa nachádzal v Bratislave na K. ulici XX. Predmetná nájomná zmluva bola uzatvorená na dobu 1 rok od 01.05.2014 do 30.04.2015. Súčasťou nájomnej zmluvy bol aj protokol o odovzdaní a prevzatí nehnuteľností a zoznam vnútorného zariadenia bytu (ako príloha k

nájomnej zmluve). Predmetný protokol bol oboma účastníkmi zmluvy podpísaný a obe strany svojim podpisom potvrdili, že predmety uvedené v tomto zozname nie sú poškodené. Podľa výpovede tak obžalovanej, ako aj poškodenej vyplynulo, že k uzavretiu predmetnej zmluvy skutočne došlo, zároveň bola uhradená čiastka vo výške 780,- eur (390,- eur ako nájomné za mesiac máj a 390,- eur ako kaucia), nájom bol teda dohodnutý na dobu jedného roka a nie tak, ako to tvrdila poškodená, že nájom mal trvať len po dobu niekoľkých mesiacov (počas výstavby domu poškodenej Z. v Q.). Zo spisového materiálu vyplynulo aj to, že Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v Bratislave na K. ulici č. XXaž XX, zaslalo vlastníčke bytu písomné upozornenie, že nájomcovia bytu P. Z. a jej syn sústavne narušujú pokojné bývanie ostatných vlastníkov bytov (je tu neustály štekot psov, neupratané „kôpky“ po psoch, ničenie majetku - trikrát vylomené vchodové dvere, vymontované a ukradnuté žiarovky z výťahu a chodby, trieskanie výťahovými dverami, krik ozývajúci sa z bytu, hlučná zábava v noci a v byte i pod oknami bytu, atď.). Obžalovaná P. Z. E. vypovedala, že poškodená P. Z. predovšetkým neplnila podmienky, ktoré boli v predmetnej nájomnej zmluve a to, že poškodená neuhradila nájomné za mesiac jún 2014, ako i nasledujúce mesiace kalendárneho roka 2014. Podľa výpovede obžalovanej, nájomné poškodená Z. prestala uhrádzať už po dobe 20.05.2014 (t. j. za mesiac jún 2014). Obžalovaná tvrdila, že práve neplatenie nájomného zo strany poškodenej sa stalo zdrojom nezhôd a konfliktov medzi nimi. Obžalovaná tiež vypovedala, že nakoľko poškodená jej neplatila nájomné v súlade s nájomnou zmluvou, tak ju k úhradám nájomného vyzývala (predmetné výzvy boli telefonické i osobné). Na strane druhej poškodená P. Z. vypovedala, že nájomné obžalovanej riadne uhradila. K tvrdeniam obžalovanej dodala, že nemala len k dispozícii príslušné doklady, pretože tieto zostali v predmetnom byte, keď nastala situácia, že po dni 15.09.2014, jej nebolo umožnené vojsť do bytu z dôvodu výmeny zámkov na byte. Obžalovaná k tvrdeniam poškodenej predložila doklady - výpoveď nájomnej zmluvy ku dňu 24.05.2014 a výpoveď nájomnej zmluvy ku dňu 13.09.2014. Z týchto dokladov sa dalo zistiť, že tieto výpovede nájomnej zmluvy boli podpísané len obžalovanou, chýbali podpisy poškodenej. Obžalovaná tvrdila, že hoci poškodená predmetnú výpoveď nepodpísala, napriek tomu si tento doklad osobne vzala. Poškodená k týmto predloženým dokladom vypovedala, že žiadnu výpoveď nájomnej zmluvy od obžalovanej neprevzala. Napokon treba vysloviť, že medzi stranami nebolo sporné to, že obžalovaná v kritickom čase vošla do predmetného bytu, v ktorom zotrvala určitú dobu, pričom po odchode z bytu vymenila zámky na vchodových dverách a týmto spôsobom zamedzila poškodenej predmetný byt ďalej užívať. Spornou zostala iba otázka, prečo k týmto krokom zo strany obžalovanej došlo. V tomto smere produkované dôkazy boli tak v prospech, ako aj v neprospech obžalovanej. V každom prípade však konanie obžalovanej nebolo možné označiť za súladné s právnym poriadkom, čo napokon zdôraznil aj prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia, ako aj na základe zhodnotenia všetkých hľadísk uvedených v § 10 ods. 2 Tr. zák. dospel krajský súd k záveru, že závažnosť tohto skutku (činu) vykazujúceho formálne znaky prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák., bola iba nepatrná.

Senát krajského súdu vyslovuje, že jednočinný súbeh trestného činu neoprávneného zásahu do práva na dom, byt alebo na nebytový priestor a trestného činu porušovania domovej slobody nie je vylúčený (k tomu porovnaj české rozhodnutie R 57/2001-11).

Krajský súd v Bratislave dospel k rovnakému záveru ako súd I. stupňa, že v posudzovanej veci nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by sa mal prejednať ako priestupok. Napriek tomu, že skutok sa stal dňa 15.09.2014, t. j. od jeho spáchania v čase rozhodovania sťažnostného súdu uplynuli dva roky, v zmysle § 20 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, do plynutia dvojročnej lehoty sa nezapočítava doba, počas ktorej sa pre ten istý skutok viedlo trestné stíhanie, čiže v posudzovanom prípade zánik zodpovednosť za priestupok ešte nenastal.

Na podklade týchto úvah, sťažnostný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.